



مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی



عمران
علیهما السلام

www. **Ghaemiyeh** .com
www. **Ghaemiyeh** .org
www. **Ghaemiyeh** .net
www. **Ghaemiyeh** .ir

کتابخانه مجازی افغانستان

فزارهای
خوارستان



بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نذرهای هزارگی

نویسنده:

دکتر حفیظ الله شریعتی

ناشر چاپی:

دکتر حفیظ الله شریعتی

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۷	نذرهای هزارگی
۷	مشخصات کتاب
۷	اشاره
۷	نذرهای هزارگی
۷	نذر بی بی تشکی
۸	نذر مردا (زیارت اهل قبور)
۸	نذر چهارشنبه سوری
۹	نذر امام
۹	نذری عید قربان
۹	نذر شب احیا
۱۰	نذر ماه صفر
۱۰	نذرختنه سوران (سنت کردن)
۱۰	نذر درختان
۱۰	نذر برای آزادی زندانیان
۱۰	نذر سلیمانی (ملنگ مالا)
۱۱	نذر خرمن
۱۱	نذر بچه دار شدن
۱۱	نذر بچه دنیا آوردن
۱۱	نذر از شیر گرفتن بچه
۱۲	نذر بلا بدور
۱۲	نذر سلیمان پیامبر
۱۲	نذر اول ماه

- ۱۲ نذر سر زمستان (سه ماه زمستان)
- ۱۲ نذر مسافر
- ۱۳ نذر پواکه
- ۱۳ نذر قلبه
- ۱۳ نذر چیچورکو
- ۱۳ نذر جوی کر
- ۱۳ نذر نوروزی
- ۱۳ نذر بارش
- ۱۳ نذر پای مازار(خاک سید)
- ۱۴ نذر زیارت بقاع و اماکن متبرکه
- ۱۴ نذر برای برآورده شدن حاجات
- ۱۴ نذر بادام برای مسجد
- ۱۴ نذر سرمشکی
- ۱۴ نذر سر دیوالی
- ۱۵ نذر سر شلنگی یا سر شلنگی
- ۱۵ نذر بیماری
- ۱۵ نذر سال گیره
- ۱۵ نذر نو(نویانه)
- ۱۵ نذر سر کندویی
- ۱۵ نذر مکتب رفتو (مدرسه)
- ۱۵ نذر نیامدن اوغو (پشتون)
- ۱۶ نذر نیامدن طالبان
- ۱۶ درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

نذرهای هزارگی

مشخصات کتاب

سرشناسه: کتابخانه مجازی افغانستان، ۱۳۹۲

عنوان و نام پدیدآور: نذرهای هزارگی / دکتر حفیظ الله شریعتی.

مشخصات نشر دیجیتالی: اصفهان: مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، ۱۳۹۲.

مشخصات ظاهری: نرم افزار تلفن همراه و رایانه

موضوع: فرهنگ

اشاره

هزارستان با بیش از هزاران سال قدمت مملو از پتانسیل‌های سنتی است. مردم این دیار پس از گذشت هزاران سال هنوز جذب مدرنیته به شکل ویرانگر آن نشده‌اند، به همین خاطر است که همچنان نذرها، جشن‌ها، عادات و رسم‌های اجتماعی و سنتی در این سرزمین به قوت خود باقی اند. هزاره‌ها برای مراسم و آئین‌های بومی سرزمینشان ارزش خاصی قائل هستند.

نذر مراسم ویژه سنتی و محلی در هزارستان است. نمادها و نشانه‌های که شاید پلی بین مردم شناسی و مطالعات فرهنگی باشد. در مجموع، مراسم نذر و نذری دادن در هزارستان تداعی کننده ارزش‌های اجتماعی نظیر: برابری، تعاون، اتحاد، نظم، تعادل و توازن است. همکاری مردان و زنان در کنار هم در وقت پزیدن نذر نشانه مساوات و برابری نسبی زنان و مردان در عرصه زندگی است. مراسم نذری دادن مجموعه‌ای از ارزش‌های انسانی و اسلامی و پیش از اسلامی در کنار همیاری و دوستی است که نشان دهنده فرهنگ و آداب و رسوم و عقاید و سنت‌های کهن هزاره‌ها است. این مراسم نشان از عواطف و خلیات و - در معنایی کامل - هویت انسانی آنان دارد. دیرینگی هزارستان و پابندی مردم منطقه به اعتقادات دینی و ملی باعث شده که هنوز آنان آداب و سنت‌های کهن خویش را حفظ نمایند و این میراث‌ها را به یادگار داشته باشند. اگر چند این آیین‌ها نیز چونان سایر امور در گذر زمان کارکرد راستین خود را از دست داده اند و تنها به نوعی رسم مُبدل گردیده اند اما کارکرد اجتماعی آنان همچنان پا بر جاست. با این حال چون آداب و رسوم نذری دادن ریشه در قدمت و دیرینگی هزاره‌ها دارند؛ لذا می‌توان تجلی روح فرهنگ معنوی هزاره را در آن دید. از این رو بررسی فرهنگ و آداب و رسوم مانند نذر و نذری دادن، ما را در شناخت تاریخی و بومی بودن هزاره‌ها یاری می‌رساند.

باری از ویژگی‌های شاخصی که در فرهنگ و رسوم مردم هزاره به چشم می‌آید، جایگاه اعتقادات و باورهای مذهبی در بسیاری از آداب و رسوم آنان است. چنانچه هزاره‌ها مراسم مذهبی را با شکوه تمام برپا می‌نمایند و به سفرهای زیارتی علاقمند بوده و به زیارت امامزاده‌ها و حضور در اماکن مذهبی توجه خاصی دارند. آداب و رسوم و اعتقادات بومی مانند نذر و نذری دادن در میان هزاره‌ها جایگاه خاصی دارند.

نذرهای هزارگی

نذر بی بی تشکی

این نذر مخصوص زنان است و مردان را در آن راه نیست. زنان در مراسم ویژه نذر بی بی تشکی گردهم می‌آیند و حلوا می‌پزند.

وقتی حلوا پزیده شد. مادر خانه نخست وضو می‌گیرد و دو رکعت نماز می‌خواند و سپس دعای مخصوص برای سلامتی اهالی خانه و دوستان و مردم می‌کند و در پایان در حضور زنان همرا با صلوات سر دیگ را بر می‌دارد. زنان دور از چشم مردان حلوا نذری را بین خود و فقرای روستا قسمت می‌کنند. مردان نباید از این حلوا بخورد. می‌گویند اگر مردان بخورد بیمار می‌شود. در وقت پزیدن این نذر مردان نباید بر بام بر آید، چون دود این نذر مردان را کور می‌کند.

مردم می‌گویند ریشه این نذر به دوران پیامبر اسلام و جنگ احد بر می‌گردد. آنان می‌گویند که وقتی خبر شهادت پیامبر به مدینه رسید، زنان آشفته و ناراحت شدند. عایشه زن پیامبر نذر کرد و در آن پیروزی مشرکین را خواست و ظاهراً از شهادت پیامبر ناراحت نشد. اما حضرت زهرا (س) در پنهان نذر کرد و سلامتی پدر را خواست و پیروزی مسلمانان را بر کافران دعا کرد. زنان پنهان این نذر را بر پا می‌کنند و در آن برای پیروزی اسلام و مسلمانها دعا می‌کنند.

این نذر اکنون به خاطر وحدت مسلمانها در افغانستان و مشکوک بودن سند آن گرفته نمی‌شود. این نذر ممکن است به سنت‌های کهن هزاره‌ها به دوران پیش از اسلام برگردد که نشان از دیرینگی و بومی بودن هزاره‌ها دارد. زیرا هزاره‌ها نذر چهارشنبه سوری را همچنان بر پا می‌دارند.

نذر مردا (زیارت اهل قبور)

حمل یا فروردین از آن ارواح درگذشتگان و نیاکان است؛ و در آن، روان‌های نیاکان مورد ستایش قرار می‌گیرد و کار ویژه‌های گوناگونی به آن‌ها نسبت داده می‌شود. بدین مناسبت مردم هزاره هر سال یک بار در فصل بهار به صورت جمعی سر قبرستان‌ها می‌روند و یادی از درگذشتگان و خیل رفتگان شان می‌کنند. در این روز زنان و مردان به صورت جمعی غذا می‌پزند و دیدار رفتگان شان می‌شتابند. برخی حلوا می‌پزند برخی برنج، برخی دلده و برخی شیر روغو. اما اصل بر شیر روغو و غذای شیرگون است. زیرا در این فصل حیوان‌های شیرده، شیر می‌دهند و به شکرانه آن هزاره‌ها یادی از رفتگان شان می‌کنند. هزاره‌ها در این روز سر قبرستان‌ها می‌روند و از غذای نذری می‌خورند، به مسافران و روندگان راه می‌دهند. نذری‌های خورده نشده را به خانه‌های فقرای منطقه می‌فرستند. با سوادان دعای فاتحه می‌خوانند و مردم آمین می‌گویند. در پایان مردم یگان یگان و چندتایی روی قبری می‌نشینند و با رفتگان شان خلوت می‌کنند و دعا و فاتحه می‌خوانند. برخی مردم با تازه درگذشتگان شان درد دل می‌کنند و حرف می‌زنند.

نذر چهارشنبه سوری

هزاره‌ها چهارشنبه آخر سال را چهارشنبه سوری می‌گویند و مراسم ویژه آن در شب چهارشنبه صورت می‌گیرد. عدد چهار، در چهارشنبه به عدد رمزی چهار اشاره دارد. فیثاغورث عدد چهار را اصل و ریشه طبیعت جاودان می‌داند. چهار طبع انسانی، چهار عنصر حیات، نشان از وجهی مهم و مثبت دارند که اگر چه به تدریج شکل گرفته، اما امر واحدی است. بنابراین عدد چهار، حکایت از چهار وجه طبیعت دارد که به تدریج عنصری واحد یعنی طبیعت، سال، مکان یا هر پدیده چهار وجهی را می‌سازند. به این ترتیب که اولین چهارشنبه منسوب به باد است و در آن نیز باد می‌آید. دومی خاک، سومی آتش و سرانجام آب که در این زمان از یخ بستن خاک کاسته می‌شود و زمین نفس می‌کشد. اگر آب را نماد باروری بدانیم، آخرین چهارشنبه حوت (اسفند) با باروری طبیعت همراه است. مراسم ویژه‌ی آخرین چهارشنبه سال با پزیدن حلوا در هزارستان همراست. هزاره‌ها معتقدند هر کس در این روز حلوا بپزد بلاها نیز از خانه‌ی آنان دور می‌شوند. در گذشته مردان روستا در این روز به تیر اندازی می‌پرداختند و زنان در خانه حلوا می‌پزیدند. بر اساس رسم هزاره‌ها شب چهارشنبه سوری نباید نفرینی صورت گیرد. زیرا آنان بر این باورند که در

روزهای آخر سال؛ قضا و بلا نازل می‌شوند که با دعا و نیایش و نذر می‌توان از آن دوری جست.

در گذشته عصر روز چهارشنبه آخر سال این سنت بدینگونه اجرا می‌شد که هر خانواده مقداری هیزم گرد می‌کردند و دیک بر پا می‌داشتند. حلوا می‌پزیدند و در دوران حلوا پزی صلوات می‌فرستادند. وقتی حلوا پزیده می‌شد. مادر خانه نماز می‌خواند و سر دیک را با صلوات بر می‌داشت. آن گاه همه گرد هم می‌آمدند و از حلوی شیرین دست پخت مادر صرف می‌کردند. شب که از راه می‌رسید دور دسترخوان پر از مهمان چارشنبه سوری می‌شد. در پایان خاکستر آن را در جای دور از زیر پا شدن می‌ریختند. این مراسم را گویا نذر بی بی (فاطمه دخت پیامبر "س") هم می‌گفتند.

کانگیشو مراسمی بود که در آن مقداری فتیله را با روغن حلوا می‌زدند و به صورت شمع آتش می‌افروختند. شمع‌ها را دور سر اهالی خانه می‌چرخاندند و دعا می‌کردند. این کار گونه‌ای دیگر از پریدن روی آتش بود که در خراسان و ایران رایج است.

نذر امام

مردم هزاره برای بزرگداشت و یاد و خاطره امام حسین (ع) و روز عاشورا هر سال مراسم عزاداری برپا می‌دارند. مراسم عزاداری برای سید و سالار شهیدان حضرت اباعبدالله... الحسین (ع) و خاندان و یاران پاکش در روستاهای هزارستان از اهمیتی زیادی برخوردار است. بدین مناسبت هزاره‌ها گوسپندی را در نوزادی نذر می‌کنند و آن را در شب‌های محرم ذبح می‌کنند و برای شرکت کنندگان مراسم عزاداری امام حسین (ع) آب گوشت می‌پزند. چوپان و دیگران حق ندارند این گوسپند را بزنند و یا به آن فحش بدهند. در شب‌های محرم به ویژه تاسوعا و عاشورای حسینی عاشقان و ارادتمندان حضرت اباعبدالله... الحسین (ع) خصوصا جوانان و نوجوانان و کودکان پس از صرف غذای نذری به یاد آن امام همام و فرزندان و اصحاب پاکش به عزاداری می‌پردازند.

نذری عید قربان

هزاره‌ها گوسپندی را نذر می‌کنند که در عید قربان به فقیران بدهند و آنان را شاد نگه دارند تا درشتی فقر و ناداری غبار غم به چهره آنان نشانند. این نذر غیر از گوسپند قربانی است. اما برای قربانی، در این روز معمولا هزاره‌ها چند خانوار با هم گاوی را قربانی می‌کنند و گوشت آن را به فقرا و مستمندان احسان می‌کنند. برخی دیگر به ویژه حاجی‌های هزاره گوسپندی را قربانی می‌کنند و به بین مردم، دوستان و مستحقان و فقیران قسمت می‌کنند. پس از ختم مراسم قربانی دید و بازدید شروع می‌شود و به خانه دوستان و اقوام و آشنایان می‌روند و پس از عید مبارکی حلالیت می‌طلبند. مراسم دید و بازدید این عید تا سه روز ادامه می‌یابد. برخی از هزاره‌ها با نوارهایی از پارچه‌هایی رنگارنگ و مهره‌های الوان و چیزهای دیگر گوسپند نذری را تزئین می‌کنند، پیشانه، دست و پا و سایر قسمت‌های بدنش را با رنگ ایلنگ سرخ رنگ می‌کنند. در برخی روستاها وقتی گوسفندان نذری ذبح شدند، بدن آن را قطعه قطعه می‌کنند و به دوستان و اقوام و افراد فقیر می‌دهند و هیچ چیز از آن را برای خود و بچه‌های خود نگاه نمی‌دارند.

نذر شب احیا

در شب‌های نوزدهم، بیستم و بیست و سوم ماه مبارک رمضان هزاره‌ها احیا می‌گیرند. در این شبها پس از خوردن افطاری مؤمنین به مساجد رفته تا وقت سحر به دعا خواندن و راز و نیاز با پروردگار می‌پردازند. در شب احیا هزاره‌ها دعاهای مخصوصی می‌خوانند و قرائت قرآن در این شب‌ها انجام می‌شود. برخی از هزاره‌ها در این شب‌ها گوسپندی را نذر می‌کنند و به احیاگران می‌دهند. روز شهادت مولا علی (ع) هزاره‌ها به قبرستان رفته ضمن فاتحه برای مردگان خود به مردم غذای نذری می‌دهند. در شب

نوزدهم ماه رمضان که شب ضربت خوردن حضرت علی (ع) است، مردم هزاره برای برآورده شدن حاجات خود شیر نذر می‌کنند، زیرا بر این اعتقاد بودند که شمشیر ابن ملجم زهر آلود بوده و یتیمان برای درمان امام (ع) برای ایشان شیر آورده بودند و بر این اساس پخش شیر در این شب امری مرسوم است.

نذر ماه صفر

در ماه صفر مردم هزاره در قالب هیئت‌های عزاداری ضمن انجام مراسم ویژه به تهیه و پخت غذا که اغلب آب گوشت نذری است مبادرت می‌ورزند. در این روز علم‌ها را از مساجد بیرون می‌آورند. پس از گرد آمدن به صورت دسته جمعی به سوی امامزاده‌ی (مزار) روستا روانه می‌شوند. پس از مراجعت از مزار، مردم، به صرف غذای نذری فراخوانده می‌شوند. عده‌ای از زنان صبح زود دلده یا حلوی نذری را که از شب قبل آماده کرده اند بین همسایه‌ها و آشنایان تقسیم می‌کنند. هزاره‌ها ماه صفر را ماه نیکو نمی‌دانند و به این سبب مبادرت به دادن حلوی نذری می‌کنند.

نذر ختنه سوران (سنت کردن)

از مراسم معمول و متداول در هزارستان مراسم ختنه سوران پسران در سنین ۴ یا ۵ سالگی است. در اغلب روستاها روز ختنه سوران پسر را حمام می‌برند. چشم‌هایش را سرمه می‌کشند و لباس نو بر تنش می‌پوشانند و در خانه‌ای که همه جمع‌اند اسپند دود می‌کنند و دهل و سرنا می‌زنند و پسر را به تیغ سلمانی می‌سپارند. هنگام ختنه، دهان پسر را که از درد داد می‌کشد از شیرینی و نقل و نبات پر می‌کنند و پسر را هدیه‌های زیاد نثار می‌کنند. خانواده‌های هزاره برای این که پسرشان زود خوب شود و خدای نکرده آسیب نبیند نذری به گردن می‌گیرد و پس از مراسم ختنه سوران ادا می‌کنند. نذر را به آشنایان و دوستان و به ویژه فقیران می‌دهند.

نذر درختان

هزاره‌ها در اول فصل بهار پس از نوروز که درختان گل می‌آورند، نذری می‌دهند که آن نذر درختان می‌گویند. غذای نذری درختان (کوچه) است که از آب، گوشت و گندم درست می‌شود. هزاره‌ها این نذر را بدان جهت می‌دهند که سرما و باران گل‌ها و شکوفه‌های درختان را خراب نکنند و درختان بار سالم بدهند و سال پر برکت داشته باشند.

نذر برای آزادی زندانیان

هزاره‌ها برای آزادی زندانیان بی‌گناه شان سه روز روزه می‌گیرند. و برای برآورده شدن آن نذر ختم انعام می‌کنند و برای این کار از کسانی که در قرائت قرآن تبحر دارند دعوت می‌کنند و به هنگام خواندن قرآن مقداری نمک، چند قرص نان و چند ظرف آب در سینی بزرگی می‌گذارند و در مجلس قرار می‌دهند. پس از خواندن قرآن غذاهایی نذری را به قرآن‌خوانان و مردم و به ویژه فقیران می‌دهند.

نذر سلیمانی (ملنگ مالا)

کشاورزان هزاره هر یک بسته به توانایی خود چند گاو و گوسفند و بز دارند که خود به نگاهداری و پرورش آنها می‌پردازند مگر

آنکه شماره دامها زیاد باشد که در اینصورت چوپان می‌گیرند. چوپان در سر هر سال از دامدار خود چند خروار گندم و یک یا دو بره و مقداری روغن و گاهی هم پول نقد (بر طبق قراردادی که در آغاز کار می‌بندند) دریافت می‌دارد و اینها رویهم رفته مزد سالانه او شمرده می‌شود. چوپان از میان رمه بزی را به عنوان نذر حضرت سلیمان بر می‌گزیند. کسی به این بز کاری ندارد. او سرخود هر کجا می‌رود و هر کجا که خواست می‌چرد. چوپان او را فحش نمی‌دهد، نمی‌زند و بر سر او فریاد نمی‌کشد. صاحب بز موی آن را کوتاه نمی‌کند، به این سبب آن را ملنگ (درویش) می‌گویند. این نذر بدان سبب است که رمه را گرگ نزند، گم نشود و نمیرد.

نذر خرمن

نذر خرمن زمانی برگزار می‌شود که محصولات در حال برداشت است. در این زمان با برداشت محصولات معمولاً جوانان و بچه‌ها شادمانی خاصی دارند و با این شادمانی به محل خرمن جا می‌روند و از صاحب خرمن می‌پرسند که نذر کرده است یا نه. صاحب خرمن نان (پتیر روغنی نذری) را از سفره برون می‌آورد و بین مردم حاضر قسمت می‌کنند و سهم فقیران را هم می‌دهند. در برخی جاها از گندم آماده مقداری را نذر می‌کنند و به فقیران می‌دهند.

نذر بچه دار شدن

زنان بی‌فرزند که آرزوی داشتن فرزند دارند، گهواره کوچک درست می‌کنند و یک عروسک قنداق کرده داخل آن می‌گذارند و با خود به مسجد می‌آورند و در گوشه‌ای می‌بندند و چند مرتبه گهواره را می‌جنبانند و نیت می‌کنند اگر تا سال بعد صاحب فرزندی شوند، حلوی نذری بپزند و خیرات کنند. بسیاری از زنان عقیده دارند اگر گهواره را پشت منبر امام حسن (ع) ببندند اثرش بیشتر است.

نذر بچه بدنيا آوردن

به دنیا آوردن بچه و زایش در روستاهایی هزارستان، از چنان اهمیت و جایگاهی برخوردار است که بی‌شک مراسم و اعتقادات گسترده‌ای، چه در زمان بارداری، چه در زمان زایمان و حتی پس از آن را در پی دارد. در هر منطقه‌ای از هزارستان که پای بگذاریم به مراسم و آداب و رسوم متنوعی در خصوص این دوران برمی‌خوریم. به طور نمونه گردن‌آویزی (تعویذ) همراه با دعا و آرزوی سلامت برای مادر و نوزاد به گردن مادر آویزان می‌شود. وی در تمامی مدت بارداری، زایمان و حتی تا مدت‌ها پس از زایمان نیز آن را به همراه دارد. بودن آن در گردن هر زنی نشان از باردار بودن اوست. نذر کردن مادر چند روز پیش از به دنیا آمدن نوزاد نیز رسم دیگری از این گونه است. مادر در این روز دلدۀ یا حلوا می‌پزد و زنان دیگر را دعوت می‌کند. زنان پس از صرف غذای نذری برای سلامتی مادر و کودک دعا می‌کنند. برخی از زنان این نذر را پس از آگاه شدن از بارداری به گردن می‌گیرند و چند روز مانده به زایمان ادا می‌کنند. برخی از زنان نیت می‌کنند که اگر فرزندشان پسر باشد، این نذر را هر سال تکرار کند.

نذر از شیر گرفتن بچه

مادرانی که می‌خواهند بچه از شیر بگیرند روز جمعه دلدۀ یا حلوا می‌پزد و به مردم و فقیران می‌دهند. برخی از زنان نان پتیر آماده می‌کنند و برای فقیر روستا می‌فرستند. مادر ظهر جمعه در منزل رو به قبله می‌نشیند و بچه را کاملاً شیر داده سیر می‌کند، آنگاه نان

روغنی پتیر را از سر تپه ای هل می دهند و اگر دو و چند تکه شد، خوشحال می شود و می گوید که بچه به خوبی و خوشی از شیر گرفته می شود. پس از آن نان نذری را به فقیر روستا می دهد. از آن ساعت شیردادن به بچه را قطع می کند. تا سه روز از نان دعا کرده که با خود به مسجد برده و ملای مکتب بر آن دعا خوانده است؛ به بچه می دهد.

نذر بلا بدور

علاوه بر آروزی پسر دار شدن، طبق این رسم، بعضی از خانواده‌ها برای آنکه کودکان از قضا و بلا دور باشند گوسفندی را ذبح می کنند. این گوسفند باید شرایط خاصی داشته باشد. سنش از دو سال بیشتر نباشد. همچنین نباید آسیب دیده، لاغر و کور باشد! سپس با گوشت این گوسفند آبگوشتی می پزند، تمام همسایه‌ها از کوچک و بزرگ دعوت می شوند و با آبگوشت از آن‌ها پذیرایی می گردند. در بعضی مواقع، این آبگوشت را بدون میهمانی دادن بین همسایه‌ها، توزیع می کنند و سهم فقیران را به خانه های آن‌ها می فرستند.

نذر سلیمان پیامبر

این نذر را اول سال وقتی برای نخستین بار رمه را به کوه می فرستند، اجرا می کنند. مادر نان پتیری را روی سر بهترین گوسپند و یا شاخ نیکوترین بز می شکند و از خدا می خواهد که تا پایان سال از هر نوع بلا و خطر، رمه در امان خدا باشد. وقتی رمه حرکت کرد مادر با صدای بلند می گوید: یا حضرت شاه سلیمان دهن مور و ملخ و گرگ و بلا را کور بیاوری و رمه را پناه باشی.

نذر اول ماه

از عقاید مردم در مورد دیدن ماه نو آن است که به محض رؤیت ماه چشمشان را می بندند و سعی می کنند روی قرآن یا نام خدا یا ظرف آب یا سبزه و یا روی زیبا بکشایند و صلوات بفرستند. همچنین عقیده دارند در لحظه دیدن ماه نو هر حاجتی از خداوند طلب کنند برآورده خواهد شد. بدین سبب مادر نان پتیر روغنی را رو به ماه اول ماه می شکند و به خانه فقیری می فرستد تا خداوند ماه نو را ماه خوشی و سلامتی گرداند.

نذر سر زمستان (سه ماه زمستان)

زمستان در وطن هزاره ها سخت و طولانی است. به سبب سرمای طولانی و برف و بوران راه بسیاری از روستاها به شهرها بسته می شوند. مادر با وارد شدن زمستان نان نذری پتیر روغنی را آماده می کند و برای فقیری روستا می فرستد تا خداوند در فصل سخت زمستان از بیماری، سرما و سنگی برف خانواده و همسایه ها و دوستانش را حفظ کند.

نذر مسافر

وقتی مسافری قصد سفر می کند، مادر و پدر مسافر یا یکی از نزدیکانش گوسپندی را می آورد و مسافر روی سر آن دست می کشد و از خدا می خواهد که سفرش بی خطر گردد. اهالی خانه نیز دست به دعا بر می دارند و دعا می خوانند و سفر بی خطری را برای مسافر آرزو می کنند. در این وقت مادر مقداری آرد می آورد و مسافر دست روی آن می کشد. مسافر از زیر قرآن رد می شود و روی آن مقدار پول نذری می گذارد. مادر پول نذری و آرد را به فقیری می دهد و گوسپند نذری را در فرصت مناسب ذبح

می کنند و گوشت آن را بین فقیران و همسایگان قسمت می کنند.

نذر پواکه

اهالی قریه در روزهای زمستان مقدار نذری که به گردن گرفته اند از روغن و آرد گندم غذای دلده می پزند که آن نذر پواکه می گویند. چون مقدار آرد و روغن به پوا است، اسم نذر را پواکه گذاشته اند. در روز معین زنان و مردان ده گردهم می آیند و با روغن و آرد پاوکی غذای خوش مزه ای - دلده می پزند. نذر پواکه بین باشندگان و میهمانان حاضر سرو می شود.

نذر قلبه

این نذر که از کهن ترین نذر رایج در هزارستان است، در فصل پاییز، هنگامی که وقت قلبه کردن فرا می رسد، اجرا می گردد. کشاورزان یا افراد خانه دسته جمعی به محل قلبه می روند. افراد دور گاو قلبی حلقه می زنند. یکی از ریش سفیدان یا پدر خانه پس از ذکر اسماء الله و خواندن صلوات نان پتیر روغنی را که بدین مناسبت تهیه شده است، روی بیغ قلبه می شکنند و از خداوند می خواند که به کیش و کار او و آنان برکت بدهد. سپس مرد ریش سفید یا پدر خانه نان نذری را در میان میهمانان تقسیم می کنند.

نذر چیچورکو

این نذر مانند نذر قلبه اجرا می شود. تفاوت آن با نذر قلبه در این است که نان نذری را روی چیچور می شکنند.

نذر جوی کر

این نذر که بیشتر نان پتیر روغنی است، پس از دعا و صلوات روی بیل جوی کر شکسته می شود. پس از آن، اهالی قریه که به جوی کری دعوت شده اند به صورت آشار شروع به کردن، پاک کردن و زدودن علف های هرز از داخل جوی می کنند. در برخی مناطق هزارستان که جوی عمومی است و به آن شاه جوی می گویند، گوسپند نذری را ذبح می کنند.

نذر نوروزی

در بامداد روز نوروز یا پیش از آن مادر نان پتیری روغنی را آماده می کند و پس از دعا برای سال نو می شکنند و بین فقرا قسمت می کند و یا برای فقیر ده می فرستد تا خداوند سال نو را سال پر برکت و سرشار از امید و خوشی گرداند. غروب همان روز مقداری آرد گندم یا جو را برای فقیر روستا می فرستد و از وی می خواهد که برای اهالی خانه، دوستان، اقارب و سلامتی مسافر او دعا کند.

نذر بارش

در روستای هزارستان رسم بر این است که هر سال وقتی باران باران کم بیارد یا بارندگی های فصل بهار شروع شود زن های روستا با همکاری و کمک همدیگر وسایل مورد نیاز جهت پخت حلوا را تهیه کرده که به نیت زیاد شدن آب کریز و یا کم نشدن آب آن می پزند و چنین نیت می کنند که سال پر برکتی برای ده آنها باشد.

نذر پای مازار (خاک سید)

هزاره ها به اولاد پیامبر گرامی اسلام احترام زیادی دارند. از این رو هر زمان به مشکلی برخوردند، به نزدیک ترین مزار می روند. مزار بزرگان دین و اولیای خدا در بیشتر جاهای هزارستان پراکنده اند. مردان و زنان هزاره با پزیدن نان نذری پای مزار می روند و طالب حاجت می شوند. برخی از مزارهای بزرگان دینی هزاره بسیار مشهورند و زائرانی زیادی را از سراسر هزارستان به خود می خوانند. مزار شاه طوس در مالستان، زیارت کادو و زیارت تاک در جاغوری چنین جایگاهی دارند. هزاره ها برای برآورده شدن حاجت های شان از جاهای دور دست به این جاها می روند. گوسپند، گاو و مرغ نذر می کنند و با خود می برند و در پای مزار ذبح می کنند و بین فقیران قسمت می نمایند. امروزه به سبب خردگرایی و عقلانیت جدید که جای عواطف و احساسات را گرفته و از دست دادن سادات جایگاه مردمی خود را، این گونه نذرها نیز کمرنگ شده اند.

نذر زیارت بقاع و اماکن متبرکه

یکی از بارزترین آرزوهای مردم هزاره در گذشته و اکنون، زیارت بقاع و اماکن متبرکه در کشورهای مانند ایران، عراق، سوریه و عربستان است. هزاره ها برای رسیدن به این زیارت نذر می کنند و از خدا و بزرگان دین و امامان معصوم می خواهند که پیش از مرگ زیارت آنان را نصیب وی گردانند. برخی نذر می کنند و با ادای نذر طالب رسیدن به زیارت بزرگان خدا می شوند و برخی دیگر پس از رسیدن به آرزوی شان ادای نذر می کنند.

نذر برای برآورده شدن حاجات

مردم هزاره، برای بر آورده شدن حاجت های خود، نذر می کنند و نذر رایج در این موارد نان روغنی پتیر همراه با صلوات است. برخی دیگر گاو و گوسپند نذر می کنند و فقیران را برای قسمت کردن گوشت نذری فرا می خوانند. در برخی موارد، فرد حاجتمند برای بر آورده شدن حاجت خود یا پس از اینکه مشکلش گشوده شد، ادای نذر می کنند و مردم را خوردن غذای نذری دعوت می کنند.

نذر بادام برای مسجد

برخی از باغداران و کشاورزان هزاره برای اینکه سال پر برکت داشته باشند و درختان بادام شان خوب حاصل بدهند و خراب نشوند، نذر می کنند که چند سیر از حاصل بادام را برای تعمیر و نگهداری مسجد ده شان بدهند. آنان در صورتی که حاصل بادام شان خوب شود ادای نذر می کنند و به مقدار تعیین شده بادام به ملای مسجد می دهند که در راه آبادانی مسجد مصرف شود.

نذر سرمشگی

زنان هزاره در فصل بهار وقتی حیوانات اهلی شیرده آنان شیر داد و اولین مشک شیر رازد، نذر می کنند. این نذر می تواند نان روغنی پتیر باشد و یا مقدار روغن نخستین مشک. نان و روغن نذری به فقیر ده داده می شوند.

نذر سر دیوالی

وقتی مردان هزاره نخستین سنگ تهداب خانه نو را گذاشت، نان نذری پتیر روغنی آماده را روی سنگ تهداب می شکند و از خداوند می خواهند که خانه جدید آنان پر از خیر برکت کند و بدون کدام حادثه ساخته شود.

نذر سر شلنگی یا سر شلنخی

در برخی از مناطق هزارستان مردم در بهار و تابستان ایلاق و قشلاق می روند. رفتن به ایلاق و قشلاق همواره با نان نذری همراه است. در برخی مناطق دیگر وقتی خانواده هزاره از دیوال و آبادی به کوتاه- روی زمین اسباب کشی می کنند یا با سرد شدن سال و فصل خزان به دیوال بر می گردند، نان نذری می دهند که آن سرشلنگی یا سرشلنخی می گویند.

نذر بیماری

بهبود یافتن بیمار و سلامتی وی در هزارستان همواره با نان نذری همراه است. خانواده های بیمار گاو، گوسپند و... نذر می کنند و از خداوند می خواهند که هرچه زودتر بیمارشان را شفا ببخشد.

نذر سال گیره

نان و غذای نذری است که در روز سال تولد یکی از اعضای خانواده داده می شود. مادران نذر می کنند که هر سال که می گذرد و فرزندشان در سرسال صحیح و سالم است، نذری را به گردن می گیرد و در سرسال وی ادای نذر می کنند. مادران پس از ادای نذر خداوند را سپاس می گویند که یک سال گذشت و او فرزندش را از بلایای آسمانی و زمینی حفظ کرده است. لذا به شکرانه ی این نعمت نذری به گردن وی باشد.

نذر نو(نویانه)

این نذر در آخرین سال، آخرین ماه رمضان و ۹ ماه که فردای آن عید قربان است، داده می شود. در ۲۹ ماه که فردای دیگر آن نوروز است و عید رمضان را در پی دارد، خانواده های هزاره نذر سلامتی و خوشی سال جدید و عید نو می کنند و مردم را برای صرف نان نذری دعوت می کنند. اگر چند در ظاهر کسی آن را نان نذری نمی گویند اما در باطن همواره با نذر و درخواست حاجت و طلب سلامتی و خوشی در سال نو و ماه های آتی است.

نذر سر کندویی

با نزدیک شدن زمستان هزاره ها خوراک زمستانی گرد می آورند و آرد یک سال را در کندوها می ریزند. وقتی نخستین آرد زمستانی به کندو ریخته شد، مادر نان نذری پتیر روغنی را روی کندو می شکند و برای خیر و برکت کندو و آرد آن دعا می کند و از خدا می خواهد که خیر و برکتش را نصیب خانواده و خوراک زمستانی وی بکند.

نذر مکتب رفتو (مدرسه)

در نخستین روز مکتب رفتن بچه، مادر نان نذری روغنی تهیه می کند و بدست همراه بچه می دهد که در بین شاگردان مکتب قسمت کند. مادر نذر می کند که فرزندش خوب درس بخواند، در درس هایش موفق باشد و آرزوهای وی را برآورده کند.

نذر نیامدن اوغو(پشتون)

هزاره ها همواره از ناحیه آمدن لشکر اوغو(پشتون) و کوچی ها در آزار بوده اند. آمدن لشکر اوغو همواره با ویرانگری، آتش زدن

و خرابی همراه بوده است. در فصل بهار زمزمه آمدن کوچی‌ها هزاره‌ها و می‌داشتند که گاو و گوسپندی را نذر کنند تا با کمک خداوندی از آسیب و ویرانگری لشکر اوغو و کوچی‌ها در امان باشند. این نذر بیشتر در مناطق هم‌مرز با اوغو رواج داشته است. بنظر می‌رسد ریشه این نذر به دوران امیر عبدالرحمان ظالم برسد. در این روز هزاره در پای مزار و یا مسجد گرد می‌آمدند و حیوانات نذری را ذبح می‌کردند و بین فقرا قسمت می‌کردند. بزرگان دینی، ملای ده دست به دعا بر می‌داشت و از خداوند بزرگ می‌خواست که آنان را از شر بلایای زمینی و لشکر اوغو و کوچی‌ها در امان دارد. مردم با اشکی در چشم به دنبال دعاگو آمین می‌گفتند.

نذر نیامدن طالبان

این نذر از نذرهای جدید هزاره‌هاست. آوازه ویرانگری، بیرحمی، خرابی، آتش زدن‌ها، شیعه‌کشی و کشتار گسترده طالبان هزاره‌ها را واداشت که نذر کنند و از خدای بزرگ بخواهند که شر طالبان را از آنان دور دارد و شر آنان را به خود آنان برگرداند. این نذر مانند نذر نیامدن اوغو اجرا می‌شد. بنابر گفتار مردم در دوران طالبان، وقتی آوازه آمدن طالبان به جاغوری جدی شده بود، هزاره‌های قریه سایه‌خانه در پیدگه جاغوری ۹ گاو و گوسپند را در پای مزار سید شینیه ذبح کردند و بین فقرا منطقه قسمت نمودند که خداوند بزرگ شر طالبان را از قریه و منطقه آنان دور دارد.

درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

بسم الله الرحمن الرحيم

جَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱)

با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می‌کنند

بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹

بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهل بیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می‌دهند.

مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه‌های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

اهداف: دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث‌های بی محتوا در تلفن‌های همراه و رایانه‌ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزارهای علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می‌توان بصورت تصاعدی در

نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید.

از جمله فعالیتهای گسترده مرکز:

الف) چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی

ب) تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن همراه

ج) تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما، انیمیشن، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و ...

د) ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر

ه) تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای

و) راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴)

ز) طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و ...

ح) همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ...

ط) برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه

ی) برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضور و مجازی) در طول سال

دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان

تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت: ۲۳۷۳ شناسه ملی: ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶

وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی:

www.eslamshop.com

تلفن ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳-۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور کاربران (۰۳۱۱)۲۳۳۳۰۴۵

نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایندانشالله.

شماره حساب ۶۲۱۰۶۰۹۵۳، شماره کارت: ۶۲۷۳-۵۳۳۱-۳۰۴۵-۱۹۷۳ و شماره حساب شبا: -۰۶۲۱-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۱۸۰-۰۰۰۰ IR۹۰-

۵۳-۰۶۰۹ به نام مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان - خیابان مسجد سید

ارزش کار فکری و عقیدتی

الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام: - هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنت غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می فرماید: «ای بنده بزرگوار شریک کننده برادرش! من در کرم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است، هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید».

التفسیر المنسوب إلى الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست تر می داری: مردی

اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می‌رهانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، اما تو دریچه‌ای [از علم] را بر او می‌گشایی که آن بینوا، خود را ببدان، نگاه می‌دارد و با حجّت‌های خدای متعال، خصم خویش را ساکت می‌سازد و او را می‌شکند؟».

[سپس] فرمود: «حتماً رهاندن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی‌گمان، خدای متعال می‌فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد».

مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».



مرکز تحقیقات و ترجمه

اصفهان

گامگاه

WWW



برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

